

УДК 37.07:005[004.07+005.94]

Культура інформаційної діяльності як складова медіа-інформаційної компетентності керівника закладу освіти

Остапйовська Ірина Ігорівна

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії і методики початкової освіти

Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Уже давно не викликає заперечення той факт, що динаміка змін у всіх сферах життя суспільства значно пришвидшилась. Однією із основних причин є зростання темпів інформатизації: об'єм інформації постійно зростає і чи не щодня з'являються нові програмно-технічні засоби для «приборкання» цієї інфоловини. Таким чином, щоб давати належні відповіді на виклики сучасності, керівник будь-якої установи повинен уміти належним чином застосовувати інформаційні технології. Зростає роль так званої медіа-інформаційної компетентності (медіакомпетентності).

Медіа-інформаційна компетентність (медіакомпетентність) особистості – це компетентність у сприйнятті, створенні, передаванні повідомлень за допомогою технічних і медіатехнічних систем із врахуванням їхніх обмежень; вона базується на критичному мисленні, а також – здатності особистості до медіатизованого спілкування [2, с. 430]. При цьому під медіатехнічними системами (або просто медіа) доцільно розуміти технічні засоби створення, запису, тиражування, зберігання, поширення, сприйняття інформації та обміну її між суб'єктом (автором медіатексту) і об'єктом (масовою аудиторією) [2, с. 430]. Варто також зосередити увагу на тому, що в наш час основу більшості медіатехнічних систем складають інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ).

Розглядаючи феномен медіа-інформаційної компетентності керівника закладу освіти варто зазначити, що вона, у першу чергу, визначається спрямованістю та змістовим наповненням його інформаційної діяльності. Вона є якісною характеристикою здатності до сприйняття, створення, опрацювання,

поширення, зберігання різноманітних медіа-продуктів. Іншими словами, вона характеризує рівень якості здатності здійснювати інформаційну діяльність у медіа-системі, складовими якої є:

1) суб'єкт медіа-діяльності («автор» медіа-продуктів);

2) об'єкт медіа-діяльності (цільова аудиторія);

3) предмет медіа-діяльності (медіа-продукти: електронні документи, презентації, відео- та аудіо- записи, блоги, сайти, віртуальні класи або аудиторії тощо);

4) засоби медіа-діяльності (програмно-технічні засоби ІКТ: комп'ютер, смартфон, мультимедійна дошка тощо).

Як стверджують І. Андрощук та О. Ворон, інформаційна діяльність менеджера закладу освіти включає такі складові: збір інформації, її переробку, зберігання та інформаційне обслуговування [1]. Кожен із цих процесів передбачає виконання певних правил, норм, тобто дотримання певної культури – культури інформаційної діяльності. Для її формування і розвитку, а значить і розвитку медіа-інформаційної компетентності керівнику освітнього закладу потрібно виконати такі завдання:

1) сформувати тезаурус – цілісну систему інформаційних понять, які забезпечують загальне і спеціальне орієнтування особистості у навколишньому інфосередовищі;

2) сформувати вміння здійснювати інформаційну діяльність (здатність формувати свої інформаційні потреби та запити, володіти стратегіями і алгоритмами найбільш оптимального інформаційного пошуку, аналізу різноманітних інформаційних джерел, вступати в різноманітні інформаційні взаємодії тощо);

3) підготуватися до ефективного використання будь-яких, як традиційних, так і електронних джерел інформації;

4) розвинути здатність до розумного регулювання інформаційної поведінки у контексті вироблених суспільством моральних та правових норм;

5) розвинути здатність до реалізації своїх індивідуальних особливостей під час інформаційної діяльності [1].

Оскільки як засоби, так і методи інформаційної діяльності постійно розвиваються, то для того, щоб підтримувати рівень культури на належному рівні керівнику закладу освіти потрібно постійно актуалізувати свої знання, уміння і навички у галузі ІКТ. Це можна зробити завдяки: курсам підвищення кваліфікації; самоосвітній діяльності; обміну досвідом, спілкуванню із колегами; участі у семінарах, вебінарах, конференціях тощо; членству творчих групах і лабораторіях, коучингах, майстер-класах, семінарах, курсах, сертифікатних програмах тощо. Крім того, заслуговує уваги думка Г. Онкович про те, що сучасні кваліфіковані фахівці будь-якої галузі, а керівники закладів освіти – у першу чергу, повинні знати джерела, за допомогою яких вони можуть, як стверджує дослідниця, «підтримувати себе у належній «професійній формі», знати, куди звертатися за одержанням нової інформації, як відстежувати новітні процеси, котрі відбуваються у галузі» [3]. Таким чином, для підтримання належного рівня культури інформаційної діяльності, а значить і – медіакомпетентності кожного керівника закладу освіти будь-якого рівня йому необхідно знати і постійно використовувати професійно-орієнтовані джерела, при цьому перелік таких ресурсів повинен поновлюватися та розширюватися.

Таким чином, можна стверджувати, що формування медіа-інформаційної компетентності керівника закладу освіти неможливе без розвитку культури інформаційної діяльності. Отже, для досягнення і підтримання належного рівня медіакомпетентності необхідно постійно займатися освітньою та самоосвітньою діяльністю у сфері ІКТ.

Список використаних джерел

1. Андрощук І., Ворон О. Формування інформаційної культури керівника загальноосвітнього закладу в умовах післядипломної освіти. *Нова педагогічна думка*. 2016. № 2(86). С. 131–16.

2. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навчальний посібник / Баришполец О. Т. та ін. ; за ред. Л. А. Найдьоновой, О. Т. Баришпольця. Київ : Міленіум. 2009. 440 с.
3. Онкович Г. В. Розвиток медіадидактики вищої школи: український досвід. *Обрії друкарства*. 2020. № 1(8). С. 130–150.